

Jani Selin

13.8.2025

THL/3073/4.00.00/2025

Sisäministeriö

Viite: Lausuntopyyntöne 17.6.2025 VN/19242/2025

**Sisäministeriön asetus Veikkaus Oy:n rahapelien pelisäännöistä;
Raha-automaattien suurimmat panokset**

Sisäministeriö on pyytänyt Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL) lausuntoa muutosehdotuksesta Veikkaus Oy:n rahapelien pelisääntöihin. Pelisäännöistä säädetään arpajaislain (1047/2001) 13 c §:n 4 mukaan sisäministeriön asetuksella. Veikkaus Oy:n ehdottama muutos koskee rahapeliautomaattien enimmäispanosten nostamista Veikkaus Oy:n yhteistyökumppaneiden tiloihin sijoitettujen automaattien osalta 1 eurosta 1,5 euroon ja Veikkaus Oy:n omiin pelisaleihin sijoitettujen automaattien osalta 2 eurosta 3 euroon. Veikkaus Oy perustelee muutoksen tarpeellisuutta inflaatiolla. THL tarkastelee lausunnossaan ehdotettua muutosta arpajaislain (1047/2001) 1 §:n mukaisen rahapelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen tavoitteen kannalta.

Enimmäispanosten nostaminen todennäköisesti lisää rahapelihaittoja

Rahapeliautomaatit kuuluvat ominaisuuksiensa (mm. nopea arvontatahti, korkea palautusprosentti, audiovisuaaliset ärsykkeet) yhdistelmän vuoksi korkeimman riskin rahapeleihin. Myös panoskoko voi lisätä automaattien haittapotentiaalia, minkä vuoksi panoskoon sääntely on Suomessa nähty tarpeelliseksi.

Tutkimuskirjallisuus rahapelien ja erityisesti rahapeliautomaattien panoskoon yhteydestä rahapelihaittoihin ja pelikulutukseen on rajallista, mutta osoittaa varsin yhdenmukaisesti, että **panoskoko on omiaan lisäämään pelikulutusta, jolloin myös rahapelihaittojen muodostumisen riski kasvaa.**

Panoskoko on yhteydessä pidempikestoiseen pelaamiseen, lisääntyneisiin tappioihin, sekä panostusten lukumäärän kasvuun. Panoskoon pienentämisen on puolestaan yhteydessä vähentyneeseen rahapeliautomaattikulutukseen. Esimerkiksi Britanniassa eräiden rahapeliautomaattien (fixed odds betting terminals) enimmäispanosta laskettiin huomattavasti vuonna 2019 (100 punnasta 2 puntaan). Muutoksen vaikutuksista ei ole julkaistu tutkimuksia, mutta muutoksen jälkeen peliautomaatteja pelanneiden yhteydenotot auttaviin palveluihin vähenivät. Riskitasolla pelaavat pelaajat käyttävät muita korkeampia panoksia, mikä on mahdollisesti yhteydessä heikentyneeseen oman pelaamisen hallintaan. Peräkkäiset voitot tai tappiot ovat yhteydessä pelaajien suurempiin panostuksiin rahapeliautomaateilla.

Pieni osa pelaajista (alle 5 %) häviää Suomessa puolet rahapeleihin kulutetusta rahasta, ja rahapeliongelmien ovat heidän keskuudessaan yleisiä. Panoskoon kasvattaminen todennäköisesti kärjistää paljon pelaavien kokemia haittoja. Rahapeliautomaattien tiheys on Suomessa korkeinta matalan tulotason asuinalueilla. Erityisesti matalan tulotason ja korkean rahapeliautomaattitiheyden alueilla korkeammat enimmäispanokset lisäävät todennäköisesti rahapelihaittojen riskiä ja erityisesti taloudellisia haittoja. Alaikäisten rahapeliautomaattipelaaminen on varsin yleistä: 10 prosenttia 15–16-vuotiaista pojista kertoi vuonna 2024 pelanneensa automaatteja edellisen 12 kuukauden aikana.

THL vastustaa esitettyä rahapeliautomaattien panoskoon nostamista, sillä muutoksella on suurella todennäköisyydellä ainoastaan rahapelihaittoja lisääviä vaikutuksia. Panoskoon kasvattaminen todennäköisesti lisää pelikulutusta kärjistäen erityisesti jo haittoja kokevien tilannetta. Veikkaus Oy ei esitä ehdotukselleen arpajaislakiin nojaavia perusteluja. Enimmäispanosten kasvattamisen perusteleminen inflaatiolla ole kestävää, sillä viime vuosien nopea inflaatio on myös pienentänyt monien kansalaisten käytettävissä olevia tuloja. THL huomauttaa myös, että toimitetun perustelumuistion sisältämät vaikutusarviot ovat epäselviä ja vaikeatulkintaisia.

Jani Selin

13.8.2025

THL/3073/4.00.00/2025

Lopuksi

Suomalainen rahapelijärjestelmän uudistusta koskeva lakiesitys (HE 16/2025) on eduskuntakäsittelyssä. Tällä hetkellä sisäministeriön asetuksella säädettäviä nopearytmisten rahapeliä enimmäistappiorajoja sovelletaan myös rahapeliautomaatteihin. Uudessa järjestelmässä enimmäistappiorajat poistuvat ja korvautuvat pelaajien valitsemalleen tasolle asettamalla talletusrajoilla. Tämä heikentää rahapelihaittojen torjuntaa. Nyt esitettävä enimmäispanosten korotus yhdistettynä enimmäistappiorajojen poistumiseen mahdollistaa aiempaa merkittävästi suuremmat pelaajakohtaiset tappiot ja kasvattaa riskiä pelihaittojen lisääntymisestä.

Pääjohtajan sijainen,
hallinto- ja talousjohtaja

Mia Nykopp

Osaston johtaja

Piia Aarnisalo

Liite: Kirjallisuusluettelo

Jani Selin

13.8.2025

Kirjallisuus

Braverman, J., & Shaffer, H. J. (2012). How do gamblers start gambling: Identifying behavioural markers for high-risk internet gambling. *The European Journal of Public Health*, 22(2), 273–278.

<https://doi.org/10.1093/eurpub/ckp232>

Broda, A., LaPlante, D. A., Nelson, S. E., LaBrie, R. A., Bosworth, L. B., & Shaffer, H. J. (2008). Virtual harm reduction efforts for Internet gambling: Effects of deposit limits on actual Internet sports gambling behavior. *Harm Reduction Journal*, 5, 1–9. afh.

Buri, R., Karjalainen, J., Koskinen, A., & Siles Peredo, D. (2025). *The effects of limiting access to gambling: Insights from the closures of Electronic Gambling Machines* (No. 5/2025; Working Papers). KKV. <https://www.kkv.fi/uploads/sites/2/2025-05-working-papers-the-effects-of-limiting-access-to-gambling-insights-from-the-closures-of-electronic-gambling-machines.pdf>

Gamble Aware. (2024). *Annual Statistics from the National Gambling Support Network (Great Britain). 1 April 2023 to 31 March 2024*. <https://stage-gambleaware.uksouth01.umbraco.io/media/dcejgkpl/annual-statistics-report-23-24.pdf>

Gambling Commission. (2020). *Industry Statistics—November 2020: Official statistics* [Dataset]. <https://www.gamblingcommission.gov.uk/statistics-and-research/publication/industry-statistics-november-2020>

Grönroos, T., Salonen, A., Latvala, T., Kontto, J., & Hagfors, H. (2024). *Suomalaisten rahapelaaminen 2023. Rahapelaaminen vähentynyt, peliongelman yleistynyt ja suhtautuminen pelaamiseen muuttunut*. (No. 15/2024; THL Tilastoraportti). Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024040414663>

Jani Selin

13.8.2025

Järvinen-Tassopoulos, J., Castrén, S., & Raitasalo, K. (2025). *Alaikäisten nuorten rahapelaaminen kivijalassa ja verkossa – ESPAD-tutkimuksen tuloksia vuodelta 2024* (No. 29/2025; Tutkimuksesta Tiiviisti). THL.

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-541-0>

Kesaite, V., Wardle, H., & Rossow, I. (2024). Gambling consumption and harm: A systematic review of the evidence. *Addiction Research & Theory*, 32(3), 194–203. <https://doi.org/10.1080/16066359.2023.2238608>

Livingstone, C., Rintoul, A., & Francis, L. (2014). *What is the evidence for harm minimisation measures in gambling venues?: Evidence Base, issue 2*, 2014. <https://doi.org/10.4225/50/558112A877C5D>

Marionneau, V., Selin, J., Impinen, A., & Roukka, T. (2024). Availability restrictions and mandatory precommitment in land-based gambling: Effects on online substitutes and total consumption in longitudinal sales data. *BMC Public Health*, 24(1), 809.

<https://doi.org/10.1186/s12889-024-18325-z>

Markham, F., Young, M., & Doran, B. (2014). Gambling expenditure predicts harm: Evidence from a venue-level study: Gambling expenditure predicts harm. *Addiction*, 109(9), 1509–1516.

<https://doi.org/10.1111/add.12595>

Parke, A.J., A., Harris, A., Parke, J., & Goddard, P. (2014). *The Role of Stake Size in Loss of Control in Within--Session Gambling: Impact of Stake Size on Reflection Impulsivity, Response Inhibition and Arousal when Gambling on a Simulated Virtual Roulette Gambling Task: Implications for Gambling Related Harm*. Responsible Gambling Trust.

Parke, J., & Parke, A. (2013). Does size really matter? A review of the role of stake and prize levels in relation to gambling-related harm. *The Journal of Gambling Business and Economics*, 7(3), 77–110.

<https://doi.org/10.5750/jgbe.v7i3.819>

Peluuri. (2025). *Peluuri vuosiraportti 2024*.

https://www.peluuri.fi/sites/default/files/2025-04/Peluuri_vuosiraportti_2024_v3.pdf

Jani Selin

13.8.2025

Raisamo, S., Toikka, A., Selin, J., & Heiskanen, M. (2019). The density of electronic gambling machines and area-level socioeconomic status in Finland: A country with a legal monopoly on gambling and a decentralised system of EGMs. *BMC Public Health*, 19(1), 1198. <https://doi.org/10.1186/s12889-019-7535-1>

Rossow, I., Kesaite, V., Pallesen, S., & Wardle, H. (2025). The total consumption model applied to gambling: An analysis of gambling accounts records in Norway. *Addiction Research & Theory*, 33(4), 267–275. <https://doi.org/10.1080/16066359.2024.2430486>

Salaghe, F., Sundali, J., Nichols, M. W., & Guerrero, F. (2020). An empirical investigation of wagering behavior in a large sample of slot machine gamblers. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 169, 369–388. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2019.11.024>

Selin, J., Okkonen, P., & Raisamo, S. (2024). Accessibility, neighborhood socioeconomic disadvantage and expenditures on electronic gambling machines: A spatial analysis based on player account data. *International Journal of Health Geographics*, 23(1), 19. <https://doi.org/10.1186/s12942-024-00379-2>

Sharpe, L., Walker, M., Coughlan, M.-J., Enersen, K., & Blaszczynski, A. (2005). Structural Changes to Electronic Gaming Machines as Effective Harm Minimization Strategies for Non-Problem and Problem Gamblers. *Journal of Gambling Studies*, 21(4), 503–520. <https://doi.org/10.1007/s10899-005-5560-8>

Yücel, M., Carter, A., Harrigan, K., Van Holst, R. J., & Livingstone, C. (2018). Hooked on gambling: A problem of human or machine design? *The Lancet Psychiatry*, 5(1), 20–21. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(17\)30467-4](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(17)30467-4)

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 6 pages before this page
Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende